

Vuoden 2022 talousarvioehdotus ja vuosien 2022-2024 taloussuunnitelmaehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta 15.9.2021

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta 7.9.2021

Sisällys

1.	Kaupunkiympäristön palvelualue.....	3
2.	Palvelualueen yhteiskustannukset.....	4
3.	Kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastualueet yhteensä.....	5
4.	Joukkoliikenne	8
5.	Investointiosa	9

1. Kaupunkiympäristön palvelualue

Tuloslaskelma	TP 2020	TA+LTA:t 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	40 588 410	40 774 200	43 386 600	43 371 000	43 300 000
Myyntituotot	14 296 208	16 587 800	18 633 900	18 492 600	18 083 800
Maksutuotot	6 399 711	6 536 900	5 891 900	5 835 900	5 910 700
Tuet ja avustukset	3 153 985	1 662 900	2 000 000	1 873 100	1 897 400
Vuokratuotot	15 528 178	14 186 600	15 759 900	16 111 700	16 333 700
Muut toimintatuotot	1 210 328	1 800 000	1 100 900	1 057 700	1 074 400
Valmistus omaan käyttöön	448 153	514 000	514 000	514 000	514 000
Toimintakulut	50 343 053	52 853 000	54 968 200	54 400 300	55 135 100
Henkilöstökulut	11 205 954	10 801 500	11 126 900	11 276 200	11 445 300
Palvelujen ostot	35 452 106	38 100 000	39 692 200	38 920 800	39 442 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 721 784	1 593 900	1 438 800	1 444 400	1 451 000
Avustukset	255 853	154 400	154 400	155 500	156 300
Muut toimintakulut	1 707 356	2 203 200	2 555 900	2 603 400	2 640 300
Toimintakate	-9 306 490	-11 564 800	-11 067 600	-10 515 300	-11 321 100
Rahoitustuotot ja -kulut	845				
Poistot ja arvonalentumiset	19 046 694	25 413 500	25 345 500	25 845 600	25 846 000
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	-28 352 338	-36 978 300	-36 413 100	-36 360 900	-37 167 100

Toiminnan kuvaus

Kaupunkiympäristön palvelualueella toimieliminä ovat kaupunkiympäristölautakunta, rakennus- ja ympäristölupalautakunta, Lahden seudun jätelautakunta ja Lahden seudun joukkoliikennelautakunta.

Lautakunnat edistävät ja ohjaavat kuntalaisten vaikutuskanavana toimien lautakuntien alaisten vastuualueiden toiminnan ja tulosten laatua. Kaupunkiympäristölautakunta sekä rakennus- ja ympäristölupalautakunta ovat toimivaltaisia Lahden kaupungin alueella.

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta toimii Asikkalan, Hartolan, Heinolan, Hollolan, Iitin, Kärkölan, Lahden, Padasjoen, Orimattilan ja Sysmän joukkoliikenneviranomaisena.

Lahden seudun jätelautakunta toimii Asikkalan, Heinolan, Hollolan, Kärkölan, Lahden, Myrskylän, Orimattilan, Padasjoen, Pukkilan ja Sysmän (Sysmä on eroamassa) jätehuoltoviranomaisena.

Kaikki vastuualueet toimivat kaupunkiympäristölautakunnan alaisina.

Toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelman toteutus

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023–2024 sisältää Lahden 30 kk:n uudistumis- ja muutosohjelman, joka tähtää talouden tasapainoon ja toiminnan uudistamiseen. Ohjelma sisältää uusia tulojen lisäämiseen, menojen pienentämiseen ja elinvoiman kehittämiseen tähtäviä toimenpiteitä.

Siinä on mukana myös edellisen tasapaino-ohjelman toimenpiteitä. Ohjelmaan kuuluu palvelujen ja organisaation uudistamis- ja kehittämistoimenpiteitä tuottavuuden ja tulokellisuuden parantamiseksi. Uudistumis- ja muutosohjelman toimenpiteitä suunnitellaan talousarviovalmistelun yhteydessä vuosittain. Toimintojen mahdollista sopeuttamista ei tehdä laajentamalla kadunvarsipysäköinnin maksuvyöhykkeitä, eikä asiakashintoja nostamalla tai maksullista aikaa laajentamalla Toimenpiteiden toteutumista seurataan osana talousarvion seurantaa.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuosia on tavoitteena lisätä 2020 toteutuneesta (183), 2021 varauksesta (192) ja 2021 ennusteesta (180). Lisäys kohdentuu rakennus- ja ympäristövalvonnan vastuualueelle

Henkilötyövuodet	TOT 2019	TOT 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Palvelualueen yhteiskustannukset	1	1	1	1	1	1
Muutos		0	0	0	0	0
Kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka sekä rakennus- ja ympäristövalvonta	171	174	183	185	185	185
Muutos		3	9	2	0	0
Joukkoliikenne	8	8	8	8	8	8
Muutos		0	0	0	0	0
Kaupunkiympäristö	180	183	192	194	194	194
Muutos		3	9	1	0	0

2. Palvelualueen yhteiskustannukset

Sitova toimintakate

Määrärahat	TP 2020	TA+LTA:t 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	219	0	0	0	0
Toimintakulut	748 237	567 100	565 400	569 500	578 000
Toimintakate	748 019	567 100	565 400	569 500	578 000

Toiminnan kuvaus

Yhteiskustannuksiin budjetoidaan vastuualueisiin kuulumatonta henkilöstöä sekä palvelualueitasoisia hankkeita.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Palvelualue osallistuu kaupungin strategian kärkihankkeiden sekä valtion, seudun kuntien ja Päijät-Hämeen liiton kanssa vuonna 2021 solmitun maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) -sopimuksen toteuttamiseen.

Toiminnan painopistealueet

Painopisteenä on kaupungin strategian pohjalta toiminnan uudistaminen ja tehostaminen. Kaupunkiympäristön palvelualueen organisaatiouudistuksen tavoitteena on parempi yhteistyö ja sujuvammalla prosessilla. Työtilojen käyttöä tehostetaan ja työympäristöä kehitetään.

Toimintaa kuvaava mittari	TP 2020	TA+LTA:t 2021	TA 2022
Talous:			
Kustannus/asukas	6 €	5 €	5 €

3. Kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastualueet yhteensä

Sitova määräraha ja tuloarvio

Määrärahat	TP 2020	TA+LTA:t 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	26 131 011	26 160 800	26 466 700	26 482 700	26 813 000
Toimintakulut	28 479 642	30 436 900	32 302 200	31 801 900	32 196 800
Toimintakate	2 348 631	4 276 100	5 835 500	5 319 200	5 383 800

Toiminnan kuvaus

Kaupunkisuunnittelun -vastuualue luo perusedellytykset kaupungin toiminnalliselle ja kestäväälle kehitykselle tarjoamalla edellytykset hyvään asumiseen, yrittämiseen sekä kaupunkielämään. Vastuualueen vastuulla ovat kaupunkisuunnittelu, aluekehityshankkeet, asunto- ja maapolitiikka, kiinteistönmuodostus, kartasto- ja paikkatiedot, sekä maastomittaus.

Kaupunkitekniikka huolehtii siitä, että yleiset alueet katujen, viher- ja satama-alueiden muodossa ovat esteettömästi ja turvallisesti kaikkien liikkumismuotojen käytettävissä vuorokauden ajasta riippumatta. Kaupunkitekniikan tehtävinä ovat yleisten alueiden rakentaminen, kunnossapito sekä alueiden käytön hallinta. Se vastaa myös seudullisesta joukkoliikenteestä, pysäköinninvalvonnasta ja koulukuljetusten suunnittelusta.

Rakennus- ja ympäristövalvonta toimii kaupunkialueen ympäristöllisiin lupiin liittyvänä lupa- ja valvontaviranomaisena, jätehuollon viranomaisena sekä leirintäalueviranomaisena. Rakennus- ja ympäristövalvonnan yksiköt ovat rakennusvalvonta, ympäristöterveys, ympäristöpalvelut ja jätehuolto. Rakennusvalvonta valvoo, ohjaa ja neuvoo rakennustoimintaa kunnassa ja huolehtii osaltaan kaavoituksen toteutumisesta. Rakennusvalvonnan tavoitteena on viihtyisän ympäristökuvan luominen. Tehtävänä on myös osaltaan varmistaa, että rakentamisessa noudatetaan hyvää rakennustapaa, ja että rakennettu ympäristö on terveellinen, turvallinen ja kestävä.

Ympäristöterveys toimii terveydensuojeluviranomaisena, jonka tehtäviin kuuluvat elintarvikkevalvonta, tupakkavalvonta, terveydensuojelu, asumisterveys, talousvesi, uimavedet, eläinlääkintähuolto, eläintautivalvonta ja eläinten suojelu. Ympäristöpalvelut vastaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävien valmistelusta ja valvoo alueellaan ympäristönsuojelun yleis- ja erityislakien noudattamista. Ympäristöpalvelut huolehtivat ympäristönsuojelun edistämisestä kunnassa, vesiensuojelusta, metsienhoidosta, luonnonsuojelusta, ympäristö- ja maa-ainelupien valvonnasta sekä ympäristötilan seurannasta ja ympäristökasvatuksesta. Jätehuoltoyksikkö valmistelelee jätehuollon viranomaistehtäviä ja seuraa jätehuoltoon liittymistä viranomaisen toimialueella Asikkalassa, Heinolassa, Hollolassa, Lahdessa, Myrskylässä, Kärkölässä, Orimattilassa, Padasjoella, Pukkilassa ja Sysmässä. Muutoksena on tulossa Sysmän eroaminen Lahden seudun jätehuoltoviranomaisen alueesta syksyllä 2022.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kaupunkisuunnittelun osalta rakennettujen alueiden jalostaminen uuteen käyttötarkoitukseen on aiheuttanut

lisääntyviä rakennusten purkuja, pilaantuneiden maiden kunnostusta, geoteknisiä erityisratkaisuja sekä näiden edellyttämiä erityisselvityksiä. Lisäksi kiinteistöjen jalostaminen edellyttää entistä haasteellisempia kaavoitusprosesseja ja niihin liittyviä selvityksiä. Edellä mainitut tehtävät pysyvät vähintään nykyisessä tasossa myös tulevaisuudessa aiheuttaen talous- ja resurssipainetta tuleville suunnitelmavuosille. Henkilökunnan rekrytointi on tiettyjen ammattiryhmien kohdalla osoittautunut haasteelliseksi. Työnantajakuvan ja työtehtävien sisällön parantamiseksi on tehtävä määrätietoista kehitystyötä. Kaavoituksen ja kiinteistönmuodostuksen taksoja sekä tonttien luovutushintoja tarkistetaan määrävälein vähintään inflaation edellyttämällä tavalla. Tästä huolimatta taloussuunnitelmakaudella vastuualueen tulokertymän ennakoitiin aiheuttavat epävarmuutta maankäyttösopimustulojen vuotuisen vaihtelun arviointi sekä erityisesti vuokrattujen yritys- ja asuintonttien lisääntynyt omaksi ostaminen. Vuonna 2021 laadittiin uudet tonttien luovutusperiaatteet sekä sovellettava hinnoittelumalli. Työn tavoitteena on vahvistaa vuokraamisen asemaa ensisijaisena luovutusperiaatteena ja helpottaa näin tulokertymän ennakoitua. Maankäyttösopimustulojen merkittävään vaihteluun eri vuosina tulee varautua. Maankäyttösopimukset edellyttävät niissä sovitujen kunnallisteknisten investointien rahoitusta ja toteutusta määrääjassa.

Kaupunkitekniikan tuotanto toteutetaan markkinaehtoisesti julkisen hankintalain asettamassa raamissa kilpailuttamalla. Kunnossapidon alueurakoista kilpailutuksen valmistelu on käynnissä eteläisellä urakka-alueella. Viime aikojen rajoitustoimet eivät ole vaikuttaneet kaupunkitekniikan rakentamis- tai kunnossapitotoimiin, eikä yleisten alueiden lyhytaikainen käytön tarve esim. rakennusten saneeraus-hankkeissa ole vähentynyt. Käyttövoiman korvaamista sähköllä niin joukkoliikenteessä, omassa autokannassa sekä rakentamisen ja kunnossapidon hankkeissa jatketaan. Kaupunkitekniikka jatkaa ympäristöpääkaupunkihankkeen käynnistämää työtä hulevesien käsittelyn kehittämisessä, Mankeleiden palveluverkon ympärillä, valaistuksen energiavalinnoilla, kiertotalouden edistämällä sekä yleisellä elinkaariajattelulla kaikessa toiminnassaan. Omaisuuden hallinnan osaamista laajennetaan satamien taitorakenteiden piiriin, viheralueiden rekisterin ajantasaisuutta parannetaan ja ns. kuntokierto pidetään edelleen voimissaan.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan vastuualueella rakennustuotannon suhdannevaihtelut näkyvät, vaikka eivät ole aivan yhtä suuria kuin maan kasvukeskuksissa. Vuonna 2021 lupien määrä tulee ylittymään vuodesta 2020. Rakennustarvikkeiden hintojen nousu voinee vaikuttaa rakentamiseen myös Lahden alueella. Käsittelyajan ja valvonnan hidasteeksi muodostunut koulutetun ja osaavan

henkilöstön puute on saatu paikattua vuoden 2019 viimeisellä neljänneksellä. ICT ongelmat hidastavat tehtävien ja lupien käsittelyaikoja ja työn tehokkuutta.

Ympäristöterveyden tarkastusmäärät pysyvät todennäköisesti samalla tasolla verrattuna vuoteen 2021. Koronasta johtuva poikkeustilan takia tehtävien määrä on lisääntynyt, ja trendi näyttää jatkuvan vielä jonkin aikaa. Myös koronan takia tekemättömät tarkastukset teettävät enemmän töitä. Häiriötilannesuunnitteluun ja varautumiseen on keskitetty enemmän voimavaroja, mikä pidetään samalla tasolla vuonna 2022.

Ympäristöpalveluiden osalta vuosina 2020 ja 2021 valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia on tehty koronatilanteen takia suunniteltua vähemmän ja tilannetta tullaan tasapainottamaan vuoden 2022 aikana. Tämä edellyttää kuitenkin henkilöresurssin nostoa.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan tulot muodostuvat pääosin lupa- ja valvontamaksuista ja talousarvio onkin laadittu erityisesti vuoden 2022 osalta sen varaan, että ennusteet rakentamisen määrästä ensi vuonna toteutuvat.

Jätehuollon toimintaympäristön suurimmat muutokset tulevat jätelakiuudistuksesta. Vuoden 2022 aikana valmistellaan kunnan vastuulle seuraavana vuonna siirtyvää pakkausjätteen kuljetusta ja kiristyviä lajitteluvaatimuksia. Jätelain mukaisesti jätehuoltoviranomaisen toimintaa ei rahoiteta verotuloilla kaupungin budjetissa, vaan jätehuoltoyksikön menot katetaan täysimääräisesti Salpakierto Oy:n laskuttamalla jätehuollon perusmaksulla.

Toiminnan painopistealueet

Kaupunkisuunnittelun osalta suunnitelmakaudella on tärkeintä luoda edellytyksiä kaupungin kestävä kehityksen mukaiselle yhdyskuntarakenteelle sekä työpaikkojen ja väestön määrän hallitulle kasvulle. Tämän toteuttamiseksi toiminnan painopisteisiin kuuluu hankkia maa-alueita sekä kaavoittaa riittävä määrä monipuolisia ja kiinnostavia asuin- ja yritystoiminnan tontteja. Yritystoiminnan tonttivarannon takaamiseksi on maankäytössä käynnistetty yritysalueiden profilointi ja toteutusaikataulun laadintahanke, jolla varmistetaan yritystonttien saatavuus myös pitkällä aikajänteellä. Lisäksi panostetaan elinympäristön ja asukkaiden viihtyisyyteen sekä kehitetään kansalaisten osallistumista ja vuorovaikutusmenettelyjä mm. sähköisiä palveluita kehittämällä.

Vuoden 2022 keskeisiä tavoitteita ovat monipuolisen elinkeinotoiminnan tonttitarjonnan turvaaminen, keskustan kokonaiskehittämisen jatkaminen, Lahden Suunta työn uuden kierroksen tavoitteiden asettamisvaiheen läpivienti, Niemen,

Radanvarren, Paavolan, Ranta-Kartanon ja Rakokiven kehittäminen. Lisäksi osallistutaan aktiivisesti MAL-yhteistyösopimuksen toimenpiteiden toteutukseen, mm. kaupunkiseudun rakennemallin laadinnan avulla.

Kaupunkitekniikan kehityskohteiksi on tunnistettu tulevien vuosien osalle muutama pääteema. Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantamistyötä jatketaan rakentamisen ja kunnossapidon saroilla. Formiaatin ja suolan tilalle etsitään kolmas edullisempi vaihtoehto joka sopii käytettävään tietomallipohjaisiin ja vuorovaikutus alueurakoinnissa kaupunkitekniikka tilaajana haluaa edelleen kehittää kaupallista mallia, urakkaa ja päivittäistä tekemistä paremmin paikallisia mikroyrityksiä huomioon ottavaksi. Renkomäen maa-ainesten ottoalue halutaan rauhoittaa ottamistoiminnalta ja palauttaa alue kaupunkilaisten virkistyskäyttöön. Kaupunkitekniikka kehittää toimintaansa tietomallipohjaisesti ja vuorovaikutus sekä viestintä on jatkossa yhä enemmän osa jokaista projektiamme. Kaupunkitekniikan vastuulla olevan julkisen käyttömaisuuden hankkeiden painopisteenä on asuntoalueiden infra, Tilakeskushankkeiden katutila, Pippo-Kujala, Hennalan kasarmialueen jatkaminen sekä Sairaalanmäen kehitystyön aloitus ilman Mannerheiminkadun liittymää ja Saimaankadun siltaratkaisua. Samalla huomioimme, että Mannerheiminkatu tulee säilymään koko matkaltaan nelikaistaisena. Katuverkon peruskorjaus keskittyy Lahti Aqua Oy:n sekä Lahti Energia Oy:n kanssa toteutettaviin yhteishankkeisiin ja pieneen uudelleenpäälystyskorian. Ulkoliikuntapaikoissa valmistaudutaan Kisapuiston tekojääratahankkeen toteutukseen. Hennalaan toteutetaan leikkialue ja Rakokiven kulttuuripuiston rakentaminen jatkuu. Niemen sataman yleissuunnitelman mukainen kehittäminen ja historiallisen museon puiston saneeraus ovat käynnistyneet. Kaupungintalon peruskorjaukseen liittyen aloitetaan kaupungintalonpuiston saneeraus.

Rakennus- ja ympäristövalvonnan toiminnan painopisteinä ovat toiminta-alueen kasvun mahdollistaminen joustavan ja lisääntyvän sähköisen lupakäsittelyn avulla. Lisäksi elinympäristöä ja asumisviihtyvyyttä pyritään parantamaan rakennetun ja luonnon ympäristön kunnosta huolehtimalla. Painopisteinä ovat myös asukkaiden ja eläinten hyvinvointiin sekä elinympäristön terveellisyyteen ja toimivuuteen kohdistuvat tehtävät. Toiminnassa korostuvat erityisesti ennaltaehkäisevät toimenpiteet.

Jätelainsäädännön muutokset, kuten jätteiden tiukentuva lajittelu ja jätteenkuljetusjärjestelmän muutos aiheuttaa tarvetta päivittää jätehuoltomääräykset ja toimintatapoja.

Toimintaa kuvaava mittari	TP 2020	TA+LTA:t 2021	TA 2022
Kaupunkitekniikka			
Talous:			
Kustannus/asukas	138 €	138 €	146 €
Tulot/asukas	53 €	50 €	54 €
Kaupunkisuunnittelu			
Talous:			
Kustannus/asukas	62 €	67 €	67 €
Tulot/asukas	145 €	140 €	136 €
Rakennus- ja ympäristövalvonta			
Talous:			
Kustannus/asukas	38 €	39 €	55 €
Tulot/asukas	20 €	23 €	30 €

4. Joukkoliikenne

Sitova toimintakate

Määrärahat	TP 2020	TA+LTA:t 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	14 905 333	15 127 400	17 433 900	17 402 300	17 001 000
Toimintakulut	21 115 174	21 849 000	22 100 600	22 028 900	22 360 300
Toimintakate	6 209 841	6 721 600	4 666 700	4 626 600	5 359 300

Toiminnan kuvaus

Tehtävänä on seudullisen joukkoliikenteen suunnittelu ja toteutus. Lahden seudun joukkoliikennelautakunta toimii Asikkalan, Hartolan, Heinolan, Hollolan, Iitin, Kärkölan, Lahden, Padasjoen, Orimattilan ja Sysmän joukkoliikenneviranomaisena.

Vuonna 2021 uudistetun palveluliikenteen kehittämistä jatketaan. Lahden kaupunkipyöriä (Mankelit) kehitetään osana joukkoliikennejärjestelmää.

Koronatilanne voi vaikuttaa lipputuloihin myös vuoden 2022 aikana.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Uudistettu runkolinjasto astuu voimaan kokonaisuudessaan vuonna 2022. Samalla sähkön osuus linja-autojen käyttövoimana kasvaa. Vuonna 2022 valmistellaan lippujärjestelmä uudistuksen ja lähimaksun käyttöönottoa.

Toiminnan painopistealueet

Toiminnan painopisteenä säilyy runkolinjastouudistus ja siitä viestiminen. Vuonna 2022 viestintä painottuu etenkin konkreettisiin linjaston muutoksiin, jotka astuvat voimaan kesällä. Lisäksi painopisteenä on lippujärjestelmä uudistus.

Lisäksi edistetään MAL-sopimuksen toimenpiteitä. MAL-sopimuksen myötä joukkoliikenteen perusvaltionavustukseen saadaan pieni korotus. Sopimuksessa on myös korvamerkitty Lahden seudulle haettavaksi miljoona euroa ilmastoperusteisesta määrärahasta. Keskisuuret kaupunkiseudut voivat myös hakea valtionavustusta lippujärjestelmien kehittämiseen.

Liikennettä kilpailutettaessa huomioidaan vaihtoehtoiset käyttövoimat ja EU:n puhtaiden ajoneuvojen direktiivi.

Toimintaa kuvaava mittari	TP 2020	TA+LTA:t 2021	TA 2022
Talous:			
Kustannus/asukas	176 €	181 €	183 €
Tulot/asukas	124 €	126 €	144 €

5. Investointiosa

Kiinteä omaisuus

Kiinteän omaisuuden osalta investointisuunnitelman menot on kaupunginvaltuustoon nähden sitova.

Sitova investointisuunnitelman menot

1 000 €	TP 2020	TA+LTA:t 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	2 078	16 347	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Tulot	6 253	9 716	4 120	4 120	3 120	3 120	3 120
Netto	4 175	-6 631	1 620	1 620	620	620	620

Yhdyskuntarakentamisen edellyttämästä maanhankinnasta päättää pääsääntöisesti kaupunkiympäristölautakunta sille myönnetyn määrärahan puitteissa. Määräraha kattaa myös eri tarkoituksiin ostetut rakennetut kiinteistöt ja hankittavilla kohteilla olevan puuston. Määrärahavarauksesta osoitetaan myös maankäytösopimuksissa kaupungille tulevien maa-alueiden kirjanpidollinen meno.

Suunnitelmallisen raakamaanhankinnan rinnalla kaupungin tulee varautua maanhankintaan perusteluissa erityistapauksissa käyttämällä kiinteistökaupan etuosto-oikeutta ja lunastusmenettelyä sekä aktiivinen mukanaololla pakkohuutokaupoissa. Etuosto-oikeuden käyttämisasioissa päätösvalta on kaupunginhallituksella. Etuosto-oikeutta käytettäessä osoitetaan rahoitus kaupunkiympäristölautakunnan maanhankintaan varatuista määrärahoista.

Jos yhdyskuntarakenteen kehittymisen kannalta merkittäviä maa-alueita tulee mahdolliseksi hankkia kaupungille, perustuu niiden hankinta lisätalousarvioon kiinteän omaisuuden menoihin varatun summan ylittävältä osalta. Kiinteän omaisuuden myyntituloista tuloutetaan investointiosaan maan hankintahintaa vastaava osuus. Maan hankinta-arvo taseessa on keskimäärin 1,0 €/m².

Talousarviorakenteen mukaisesti kiinteän omaisuuden luovutuksen kauppahinta ilmoitetaan kokonaisuudessaan, mutta erotellen investointiosaan kirjautuvat myyntitulot ja käyttötalouteen kirjautuvat myyntivoitot.

Julkinen käyttöomaisuus

Julkisen käyttöomaisuuden osalta investointisuunnitelman menot on kaupunginvaltuustoon nähden sitova. Julkisen käyttöomaisuuden käytöstä päättää kaupunkiympäristölautakunta vuosittain käyttösuunnitelman yhteydessä.

Sitova investointisuunnitelman menot

1 000 €	TP 2020	TA+LTA:t 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	35 496	30 181	29 404	25 410	25 456	25 456	25 456
Tulot	1 271	2 449	1 200				
Netto	-34 224	-27 732	-28 404	-25 410	-25 456	-25 456	-25 456

<u>Hankeryhmät</u>	<u>TA 2022</u>	<u>TS 2023</u>	<u>TS 2024</u>	<u>TS 2025</u>	<u>TS 2026</u>
Kadunrakennus	14 454	12 387	13 393	14 693	14 879
Satamat	1 775	1805	2 115	985	1 045
Ulkovalaistus	2 010	1 858	1 608	1 508	1 512
Liikennevalohankkeet	200	200	200	200	200
Liikuntarakentaminen	3 705	2 360	1 340	1 270	1 020
Viheralueiden rakentaminen	2 260	1 800	1 800	1 800	1 800
Erillisrahoituksella	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000

Irtain omaisuus

Sitova investointisuunnitelman menot

1 000 €	TP 2020	TA+LTA:t 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Menot	186	200	200	200	200	200	200
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Netto	186	200	200	200	200	200	200

Toiminnan tunnusluvut

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE					
Kaupunkitekniikka	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Katuja (km)	724	727	729	729	732
Erillisiä kevyen liikenteen väyliä (km)	189	190	191	192	194
Hoidettuja puistoja ja liikenneviheralueita (ha)	781	505	560	700	780
Leikkipuistoja ja leikkialueita (kpl)	159	157	158	156	154
Katupuita (kpl)	9 192	9 380	9420	9530	9 680
Venepaikkoja (kpl)	2 206	2 151	2 151	2 151	2 151
Kaupunkisuunnittelu	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Kaupungin asemakaavoitettu alue yhteensä (ha)	9 660	9 680	9 750	9 810	9 820
Asemakaavoitettu asumisen k-ala/v	25 550	75 000	25 000	25 000	20 000
Kaupungin maanomistus yht. (ha)	12 755	12 860	12900	12940	12980
Maanostot (ha/v)	142	50	50	50	50
Maanvuokrasopimukset yht. (kpl)	5106	5180	5250	5320	5390
Tonttien luovutus (kpl/v)	102	115	100	100	100
Rekisteröidyt kiinteistöt (kpl/v)	400	500	500	400	200
Rakennuspaalutukset (kpl/v)	244	270	270	270	270
Asuntotoimen hallinnoimat vuokra-asunnot (lkm)	15	15	12	12	10
Rakennus- ja ympäristövalvonta	TP 2020	TA 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024
Käsitellyt rakennusluvut (kpl)	867	1050	1000	1000	1000
Valmistuneet rakennukset (kpl)	343	350	350	350	350
Valvottavia rakennuskohteita (kpl)	857	800	900	800	800
Suoritettavia katselmuksia (kpl)	1657	1600	1600	1500	1500
Käsiteltäviä erityissuunnitelmia (kpl)	14000	14 000	14 000	14 000	14 000
Elintarvikevalvontakohteita (kpl)	1067	1028	1050	1050	1050
Elintarviketarkastuksia (kpl)	253	400	400	400	400
Elintarvikenäytteitä (kpl)	1	10	10	10	10
Talousvesinäytteitä (kpl)	103	110	110	110	110
Uimavesinäytteet (kpl)	151	160	160	160	160
Asunnon tarkastuksia (kpl)	100	120	120	120	120
Eläinsuojelutarkastuksia (kpl)	110	150	150	150	150
Eläinlääkärikäynnit virka-aikana (kpl)	2640	3000	3000	3000	3000
Eläinlääkärikäynnit päivystys (kpl)	270	380	400	400	400
Ympäristönsuojelulain mukaiset lupa, ilmoitus ja rekisteröinti kohteet (kpl)	100	100	100	100	100
Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset	54	50	50	50	50
Luonnonsuojelulla suojeltuja alueita (ha)	1000	1200	1250	1300	1 300
Metsiä (ha)	6 922	6 944	6 944	6 944	6 944
Käsitellyt jätemaksumuistutukset (kpl)	437	550	320	320	320
Jätehuoltomääräyksistä poikkeamiset (kpl)	363	200	130	130	130
Jätehuoltomääräysten mukaisia ilmoituksia	1148	1000	1300	1300	1300